

Арынннын ат оруннарын падежтерге оскертири

Кызыл - 2016

Сорулгазы:

1. Ооредиглиг:

- Арыннарнын ат орунарын ооредир;

2. Сайзырадылгалыг:

- Уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадыр;

3. Кижизидилгелиг:

- Уругларны мозу-шынарга, куш-ажылга кижизидер.

Кичэээлдин чорудуу:

Организаcтыг кезээ;

1. Чаа билиглиг болурун чидиглендирери;
2. Чаа билигнин ажыдыышкыны;
3. Баштайгы быжыглаашкын;
4. Сула шимчээшкин;
5. Быжыглаашкын;
6. Туннели;
7. Онаалга бээри.

Организаcтыг кезээ:

Экий хуннун мeндизи-биле эргим, уруглар! Мени Виктория Ивановна дээр. Бо хунгу тыва дыл кичээлин мен эртирер мен.

- Бо чуу-дыр уруглар?

-
- Смайликти тывалап чуу деп болурул уруглар?
 - Чуге бо смайликти эккелген-дир мен?

Чаа тема:

а) Таблица-биле ажыл. Таблицаны корунер, ат оруннарын падежтерге оскертирин коор бис, айтырыглары чуве ады-биле домей болур.

1 - арын, 1-тын саны	2 – арын, хойнун саны
А.п – кым? Мен	А.п – кым? Бис
Х.п – кымнын? Мээн Б.п – кымга? Менээ (Мээ)	Х.п – кымнарнын? Бистин Б.п – кымнарга? Биске
О.п – кымны? Мени	О.п – кымнаарны? Бисти
Т.п – кымда? Менде	Т.п – кымнарда? Бисте
Ү.п – кымдан? Менден	Ү.п – кымнардан? Бистен
У.п – кымче? Менче	У.п – кымнарже? Бисче

б) Дурум-биле ажыл. (2-3 оореникчилер)

Ат орунарын падежтерге оскертирге, айтырыглары
чуве адыныы-биле домей: кым? – мен, кымнын? –
мээн, кымга? – менээ.

- Кыдырааштарынар ажыткаш бо хунгу ай хуну
бижип алынар.

- Баштай чараштыр бижилге-биле
ажылдаптаалынар:

1. Авамга – деп сос;
2. Байырлал-биле!

г) Ном-биле ажыл.

Номунарнын 123 дугаар арыны ажыдынар. Ам бис 318 дугаар мергежилгени кылыр бис (бир оореникчи мергежилгенин даалгазын номчуур, а артканары кичээнгейлиг дыннаар).

Сула шимчээшкин:

- 1) Матпаадыр паштанзын,
Бажы-Курлуг малдазын,
Ортаа-Мерген одун салзын,
Уваа-Шээжек уруктазын,
Бичии-Боовай буурек-баарак маназын,
Арбай-Хоор, арбай-Хоор,
Ававыска дузалажыыл!

Быжыглаашкын:

1. Оюн: «Тып корем?»

- Менден сени, ону, оон, бистин, сенээ, анаа.
- Онаалгазы: Бо кирген ат оруннарынын арынын, падежин айтыр. Айтырыглар дузазы-биле тывар.
- Ам ол ат оруннары-биле домактардан чогаадыптаалынар.

2. Падежтерге оскертир:

1 ряд: бис – деп состу оскертир;

2 ряд: олар – деп состу оскертир.

3. Домактардан ат оруннарын тывар:

(падеж, арын салып айтыр)

1) Ада-иемге дузалажыптар апарган мен;

2) Анай, хураган, бызаа кадарар. Оларны кадарары хойдан берге.

3) Балыкчылар хем кыдыында олурупкан. Оларнын одаглары хып эгелээн.

4) Анчы белеткел черинге хой кеш дужааган. Оон ортээнге ашка болгаш бараан алган.

Туннели:

- Чуну билип алдынар?
- Кичээл солун болду бе?

Бажынга онаалга:

- Мергежилге 319.